Manuál 3D tiskárna Evolution S1

Kapitoly:

Bezpečnost Slovník pojmů Varování Bezpečnostní pokyny Popis tiskárny Vybalení tiskárny a manipulace Příprava tiskárny pro tisk

- kalibrace
- příprava plochy pro tisk
- zavedení filamentu
- Ovládání tiskárny
  - schéma

Tisk

Možnosti tisku

Tiskové materiály

Sejmutí výtisku

Časté otázky

- výměna filamentu
- čištění trysky
- výměna trysky
- výměna podložky

Pravidelná údržba

Závady

Bezpečnost

Slovník pojmů

Heatbed - hliníková vyhřívaná podložka

Extruder - tisková hlava Titan Aero, obsahující trysku, hotend, podávací mechanismus, motor a ventilátor

Hotend - kovová část extruderu, kterou prochází filament - tiskový materiál až do trysky Filament - tiskový materiál (struna)

Varování

Při manipulaci s tiskárnou dbejte opatrnosti. Tiskárna je elektrické zařízení a některé jeho části se nahřívají se na vysoké teploty kolem 300°C. Udržujte tak tiskárnu v dostatečné vzdálenosti od hořlavých předmětů.

Buďte velmi opatrní při běhu tiskárny, tiskárna má pohyblivé části.

Nevystavujte tiskárnu jakékoliv vlhkosti, sněhu, dešti nebo polití tekutinou.

Podklad pod tiskárnou musí být pevný, rovný a stabilní. Tiskárna by měla být umístěna v dobře větrané místnosti. Při tisku a tavení plastu jsou produkovány výpary a zápach.

Tiskárna je napájena ze síťové zásuvky 230V. Tiskárnu nezapojujte do jiného zdroje napájení. Jinak hrozí poškození tiskárny. Ujistěte se před zapojením, že napájecí kabel není poškozen. V případě poškození kabelu použijte jiný nepoškozený.

Zdroj nebo elektroniku tiskárnu nerozebírejte sami bez kvalifikovaného pracovníka. Může dojít k poškození tiskárny nebo poranění.

Tryska a podložka se ohřívá při tisku na vysoké teploty a proto se jich nedotýkejte, dokud nevychladnou na pokojovou teplotu, jinak může dojít k poranění.

Tiskárna není určena k používání dětmi.

Při provozu a manipulaci s tiskárnou dbejte zvýšené pozornosti. Tiskárna obsahuje pohyblivé části a může dojít k poranění.

Nenechávejte tiskárnu spuštěnou bez dohledu.

Bezpečnostní pokyny

Bezpečnost:

- Dodržujte bezpečnostní pokyny obsažené v této příručce!
- Dodržujte pokyny dle bezpečnostního značení, které udržujte v čitelném stavu
- Elektrické části zařízení nesmí přijít do kontaktu s vodou!

- Při zapnuté 3d tiskárně (dále jen zařízení) zákaz dotýkání se podložky a trysky, hrozí nebezpečí úrazu nebo popálení
- Před použitím tohoto zařízení, je třeba prostudovat všechny manuály a příručky a taktéž návody k jednotlivým dílům zařízení
- Pokud zařízení vykazuje nestandardní chování velká hlučnost, klepání, bouchání, přeskakování motoru, řemene či další neobvyklé jevy, vypněte zařízení z elektrické sítě
- Nepouštějte zařízení, pokud je poškozeno nebo pokud je některý z dílů nadměrně opotřeben nebo poškozen
- Údržbu zařízení provádějte při odpojení z elektrické sítě
- Zařízení smějí používat osoby starší 18 let, dostatečně proškolené, duševně i tělesně způsobilé
- Děti zařízení mohou používat pouze s dozorem dospělé osoby starší 18 let
- Zařízení používejte pouze ve vnitřních prostorech k tomuto účelu uzpůsobených
- Údržba zařízení se musí provádět při zajištěném a vypnutém chodu
- Tisková podložka je magnetická, nesmí být v její blízkosti elektronické předměty
- Tiskovou podložku je třeba udržovat v maximální čistotě

Doporučení:

- Místo, kde je zařízení umístěno by mělo mít stálou teplotu (ne průvan) a mělo by být udržováno v čistotě
- Pracovní místo by mělo mít dobré světelné podmínky
- Proveďte vizuální kontrolu jednotlivých dílů před spuštěním zařízení

Popis tiskárny

Vybalení tiskárny a manipulace (pouze v případě zakoupení již složené tiskárny)

Tiskárna je zabalena v bublinkové fólii. Fólii je třeba opatrně sejmout. Tiskárnu vždy uchopte za vrchní část rámu.

Tiskárnu položte na vodorovnou plochu. Přišroubujte držáky tiskového materiálu.

Balení tiskárny obsahuje příslušenství k tiskárně.

- USB kabel pro připojení tiskárny k počítači
- Napájecí kabel tiskárny
- Paměťová SD karta

Příprava tiskárny pro tisk

- 3D tiskárna by měla být umístěna na rovné a pevné ploše. Ideálně pracovní stůl.
- Tiskový materiál vložte mezi držáky, aby se cívka mohla volně otáčet a držáky zajistěte šroubky.
- Kabel zapojte do zásuvky na zdroji a následně do elektrické sítě.
- Zapněte vypínač na zdroji. Rozsvítí se displej.

Kalibrace

Kalibraci vzdálenosti trysky je třeba provést:

- při prvním spuštění tiskárny,
- při změně polohy indukčního snímače,
- při výměně trysky,
- po výměně tiskové podložky,
- při manipulaci s tiskárnou.

Postup kalibrace

- 1) Tisková podložka musí být umístěna co nejpřesněji a očištěna/odmaštěna
- 2) V nastavení tiskárny zvolíme z-offset (lze se do této nabídky dostat i podržením hlavního ovladače cca 2s) a otočným ovladačem navolíme 0
- 3) Na tiskárně zvolíme předehřev PLA
- 4) Po dosažení teploty předehřevu zavedeme filament, pokud již není vložený.
  - Pokud je vložený jiný typ materiálu, nahřejeme hotend (trysku) na teplotu materiálu, který vložený a vyjmeme jej. Následně zavedeme materiál PLA a nastavíme teplotu 215°C
- 5) Na SD kartě je nahraný kalibrační výtisk s názvem Kalibrace
- 6) Spustíme tisk nahraného předmětu Kalibrace
- 7) Ihned při začátku tisku sledujeme, jak vypadá tištěná stopa
  - Pokud je stopa moc "rozplácnutá", otáčíme ovladačem tak, aby se tryska přizvedla
  - b) Pokud je stopa velmi úzká nebo se vůbec nepřichytává na podložku, je třeba snížit velikost mezi podložkou a tryskou otáčením ovladače na druhou stranu (zvyšujeme zápornou hodnotu)
- 8) Hodnotu uložíme v nabídce Ovládání Uložit nastavení

Ovládání tiskárny - schéma menu na displeji

Základní obrazovka

- Info obrazovka
- Příprava tisku
  - Hlavní nabídka
  - Posunout osy
    - Posunout x
    - Posunout y
    - Posunout z
    - Extruder
  - Domovská pozice
  - Vyrovnat podložku
  - Nastavit offsety
  - Uvolnit motory
  - Zahřát PLA
    - Zahřát PLA
    - Zahřát PLA hotend

- Zahřát PLA podlož
- Zahřát ABS
  - Zahřát ABS
  - Zahřát ABS hotend
  - Zahřát ABS podlož
- Ovládání
  - Teplota
    - Tryska
    - Podložka
    - Rychlost vent.
    - Autoteplota
    - Min
    - Max
    - Fakt
    - PID-P
    - PID-I
    - PID-D
    - Zahřát PLA nast
      - Rychlost vent.
      - Tryska
      - Podložka
      - Uložit nastavení
    - Zahřát ABS nastavení
      - Rychlost vent.
      - Tryska
      - Podložka
      - Uložit nastavení
  - Pohyb
    - Z-offset
    - Rychlost
      - Vmax X
      - Vmax Y
      - Vmax Z
      - Vmax E
      - Vmin
      - Vtrav min
    - Akcelerace
      - Zrychl
      - A-retrakt
      - A-prejezd
      - Amax X
      - Amax Y
      - Amax Z
      - Amax E
    - Jerk
      - Vx-jerk

- Vy-jerk
- Vz-jerk
- Ve-jerk
- Kroků/mm
  - Xkroků/mm
  - Ykroků/mm
  - Zkroků/mm
  - Ekroků/mm
- Filament
  - E na mm3
- Buzení motoru
  - XY
  - Z
  - E
- Uložit nastavení
- Načíst nastavení
- Obnovit výchozí
- Inic. EEPROM
- Tisknout z SD
- O tiskárně
  - Info o tiskárně
  - Info o desce
  - Termistory
  - Statistika

Začátek tisku

Před tiskem je třeba zkontrolovat, aby tryska a podložka byla ohřátá na požadovanou teplotu. Pokud na předehřátí trysky a podložky zapomenete, v takovém případě, tiskárna automaticky stav trysky a podložky nastaví a zkontroluje. Tisk bude vždy zahájen až po dosažení požadované teploty. (doba předehřátí je i několik minut)

Tiskárnu nenechávejte dlouho předehřátou, aniž byste začali tisknout model. Tiskárna ve stavu nahřátí může způsobit ucpání trysky tím, že v době dlouhého předehřívání se materiál v tiskové hlavě "zapeče".

Ovládacím tlačítkem na displeji přejděte do hlavní nabídky, kde vyberete možnost "Tisk z SD" a zvolte model název souboru. Poté tiskárna začne daný model tisknout, případně trysku a podložku nahřeje.

UPOZORNĚNÍ - pokud bude název souboru v .gcode obsahovat diakritiku, soubor se na displeji nezobrazí a tiskárna může tisknout špatně.

Při vyjmutí SD karty v průběhu tisku, dojde k automatickému pozastavení tiskárny. Chcete-li pokračovat v tisku, SD Kartu opětovně vložte do displeje tiskárny a po stlačení ovládacího tlačítka zvolte položku "Pokračovat"

Sundávání objektů z tiskárny

Pokud bude předmět vytištěn, tiskárna se začne chladit. Nechte tedy trysku i podložku vychladnout (hrozí popálení) a s předměty manipulujte, pokud jsou vychladlé. Magnetickou podložku chytněte v rohu a odejměte jí (pozor na působení síly magnetu - jde ztuha). Velkou výhodou magnetické podložky je, že doba vychladnutí podložky není dlouhá a prakticky po krátké chvíli lze předmět ohýbáním podložky v různých směrech lehce sundat.

Pokud předmět sundaváme při vyšší teplotě, než je pokojová, může nastat problém s jeho sundáním z podložky. V tomto případě použijte na odloupnutí špachtli s kulatým rohem. Velmi opatrně zajeďte špachtlí pod předmět, abyste nepoškodili magnetickou podložku.

Ovládání tiskárny

Tiskárnu lze ovládat dvěma způsoby:

1. Přes LCD panel - displej, integrovaný přímo v tiskárně

Naše doporučení: Tiskárnu je praktičtější ovládat přes LCD panel - displej, který je umístěný na přehledném místě (nepřekáží) a tudíž se dobře ovládá. Nespornou výhodou je, že nejste závislí na počítači a tento způsob ovládání je pro samotné tisknutí spolehlivé a rychlé.

2. Druhý způsob je připojením počítače přes USB kabel a ovládání přes program Pronterface.

LCD screen - obrazovka displeje

Na výchozí obrazovce displeje vidíte aktuální přehled všech výchozích-důležitých údajů. NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ÚDAJE:

- teplota trysky aktuální teplota a teplota na kterou se má tryska nahřát
- teplota podložky aktuální teplota a teplota na kterou se má podložka nahřát
- čas tisku
- informace o tisku aktuální pozice extruderu (tiskové hlavy)

Pokud je tiskárna v provozu, uvidíte na displeji průběh tisku vyjádřený v procentech. Dalšími údaji na LCD displeji je pozice osy a rychlost tisku.

Možnosti tisku

Rychlost tisku lze měnit v průběhu tisku přímo na tiskárně. V pravé části LCD je na displeji údaj RT 100 % - rychlost tisku.

Snižovat a **zvyšovat** rychlost tisku lze otáčením hlavního tlačítka proti a po směru hodinových ručiček.

Rychlost tisku lze zvyšovat až na hodnoty 999 % otáčením tlačítka po směru hodinových ručiček.

NEDOPORUČUJEME zvyšovat rychlost tisku nad 200 %. Pokud rychlost tisku zvýšíte, sledujte, jak se zrychlení tisku projevuje na vzhledu modelu a případně rychlost upravte podle toho, jaká má být požadovaná kvalita výtisku. Zvyšujete-li rychlost tisku, je důležité sledovat, zda se objekt stíhá chladit.

např. při tisku malých objektů zejména z materiálu ABS, dochází z tohoto důvodu zrychlení tisku často k deformacím výsledného modelu.

Malé předměty se dají tisknout ve vícero kusech najednou, tím se intervaly mezi tiskem jednotlivých vrstev prodlouží.

Zpomalení rychlosti tisku, nemá většinou negativní dopad na tisknutí daného předmětu, spíše má na tisknutí daného předmětu pozitivní efekt. Zpomalení docílíme otáčením hlavního tlačítka proti směru hodinových ručiček. Význam zpomalení je maximálně do hodnoty 20% standardní rychlosti.

Ovládání tiskárny z PC

DŮLEŽITÉ! Doporučujeme pro tisk na tiskárně Evolution S1 používat LCD panel - Pokud tisknete na tiskárně pomocí programu pomocí programu Pronterface nebo Simplify3D, je důležité připojení počítače po celou dobu tisku. PC nesmí být ve stavu spánku, hibernace a nesmí dojít k vypnutí PC. Přerušení spojení s počítačem má za následek přerušení tisku, v tisku pak nelze již pokračovat.

Postup připojení pomocí USB kabelu:

- Propojte tiskárnu s počítačem pomocí USB kabelu dle obrázku DOPLNIT
- Umístění USB portu
  - V programu Pronterface (ke stáhnutí spolu s ovladači k tiskárně viz sekce 9 Ovladače k tiskárně) zvolte port (u počítačů Mac se většinou se jedná o port /usbmodem, u počítačů s Windows jsou porty značené COM1, COM2 atd., správné číslo zjistíte například ve správci zařízení (device manager), zařízení s Linuxem se připojí k tiskárně pomocí virtuálního sériového portu. Po připojení k tiskárně stiskněte tlačítko Connect. V pravém sloupci se vám zobrazí údaje o připojení.
  - Následně načtěte model tlačítkem Load model a vyberte model nazev_modelu.gcode (název musí být bez diakritiky).
  - Na ovládacím panelu můžete ovládat pohyb všech os tiskárny. Níže lze tiskárnu nahřát a tím připravit na tisk. Nastavte teploty trysky a podložky a zmáčkněte Set. Tiskárna se okamžitě začne nahřívat. Vždy zkontrolujte, že je v programu Pronterface správně nastavena teplota k zvolenému materiálu. Program v grafu zobrazuje aktuální teplotu trysky a podložky.

Tisková podložka

Tisková podložka se skládá z několika vrstev. Horní vrstva je černá - jedná se o podložku Buildtak. Tato podložka lze měnit. Podložka je nalepena na kovovém plátu FlexPlate. Tento plát je se pokládá na magnetickou základnu, která obsahuje spoustu magnetů, pro pevné přichycení. Magnetická základna je nalepena na hliníkové vyhřívané podložce.

Příprava podložky

Podložku sejmeme z magnetické základny a očistíme od zbytků tiskového materiálu z předchozích tisků. Nakonec podložku odmastíme prostředkem IPA nebo technickým líhem.

Údržba podložky

Podložku po každém tisku očistíme od zbytků filamentu a občas (a když pociťujete špatnou přilnavost tisku) odmastíme IPA nebo technickým lihem. Neodmašťovat prostředkem, který má antistatické vlastnosti.

V případě, že se materiál PLA odlepuje od podložky, můžeme jí potřít tyčinkovým lepidlem Kores na papír.

Tiskové materiály

PLA - nejuniverzálnější tiskový materiál, který se velmi dobře tiskne. Vhodný pro tisk velkých objektů. Výtisky lze mechanicky opracovávat, ale pozor na bod měknutí, především u strojního broušení.

Pro barvení a lakování doporučujeme podkladový nástřik na plasty a následně akrylovou barvu a lak. Popř. lze pod nástřik na plasty použít i akrylový tmel ve spreji.

Materiál odolává teplotám až 60°C a je v ekologicky rozložitelný.

Pro tisk doporučujeme vyhřívanou podložku na 55°C a teplotu hotendu 210°C. Pro zvýšení přilnavosti lze podložku namazat lepidlem Kores.

Doporučení: Od druhé vrstvy doporučujeme zapnutí ventilátoru tisku na 100% jeho výkonu.

ABS - rovněž lidově nazývaný LEGO materiál. Jedná se o materiál, který je velmi pevný a houževnatý. Vhodný pro tisk malých objektů. Při tisku vyšších objektů se stává, že vlivem nižší teploty dál od tiskové podložky objekt praskne.

Materiál se snadno spojuje za použití acetonu. Acetonem nebo jeho párami lze vyhladit povrch tisknutého objektu.

Materiál odolává teplotám až 80°C.

Pro tisk je třeba odmaštěná, vyhřívaná podložka na 100°C až 105°C. Doporučená teplota hotendu je 255°C.

Doporučení: Vyvarujte se průvanu a nebo změn teplot při tisku z tohoto materiálu. Změny teplot mohou negativně ovlivnit výsledný výtisk.

PC-ABS - tužší a odolnější verze klasického ABS. Materiál se hodí tam, kde je třeba vyšší odolnost materiálu i při nižších teplotách. Materiál zvládá lépe přemostění v tisknutých objektech.

Teplota podložky je 100°C až 110°C a teplota trysky 270°C,

Doporučení: Tento materiál je také náchylný na změny teplot při tisku. Je vhodné se vyvarovat průvanu.

PETG - Pevný a houževnatý tiskový materiál. Vhodný k tisku strojních součástí (velmi pevný materiál). Tepelně odolný materiál, který se výborně hodí k tisku velkých výtisků. Při tisku není cítit zápach tavícího materiálu.

Vhodné teploty pro tisk jsou pro heatbed 80-90°C a pro hotend 235-240°C.

Doporučení: Při tisku od 2. vrstvy je vhodné zapnout ventilátor tisku na 50%.

Sejmutí výtisku

Po tisku nechte tiskárnu vychladnout na pokojovou teplotu. Kontrolu teplot můžete provést na displeji tiskárny. Poté sundejte tiskovou podložku z magnetické základny. Ohnutím podložky na všechny strany výtisk odskočí nebo se částečně odloupne od podložky. Pod výtisk lze vložit např. špachtle nebo odlamovací nůž, kterou výtisk odloupnete od podložky. Zbytky filamentu lze seškrábnout opět špachtlí nebo odlamovacím nožem. Při manipulaci se špachtlí nebo odlamovacím nožem.

Časté otázky

- výměna filamentu
- čištění trysky
- výměna trysky

Výměna podložky

Sejmeme podložku z tiskárny na stůl, kde je dostatek prostoru. Položíme černou podložkou nahoru. Podložku počínaje z jednoho roku odlepíme. Odlepování jde pomalu a ztuha. Až bude podložka odlepena, je nutné odmastit povrch kovového plátu, na kterém byla nalepena podložka.

Následně vezmeme novou podložku Buildtak a z jedné strany odlepíme bílý krycí fólii asi tak 1 až 2cm. Tímto odlepeným pruhem přiložíme podložku ke kraji kovového plátu a přesně s hranou jej nalepíme. Následně si vezmeme do ruky např. kartu nebo pravítko. Z podložky následně odlepujeme krycí fólii a podložku z vrchu hladíme, aby nevznikly bubliny a aby byla podložka po celé ploše nalepena rovně.

Čištění trysky

Aby jste předešli ucpání trysky, je nutné používat kvalitní tiskový materiál, udržovat tiskový materiál v suchu a tak, aby se na něj neprášilo.

Pokud tedy dojde k ucpání trysky, můžete jí vyčistit několika způsoby. Jeden ze způsobů je, nahřát trysku na teplotu pro ABS a následně vrtáčkem, o průměru použité trysky, trysku pročistit. Druhou možností je nahřát trysku na 100°C a filament tzv. vytrhnout. Vytáhnout z extruderu rukou. Mělo by to jít lehce. Při takto nízké teplotě se na filament přilepí zbytky v trysce a tímto způsobem je vytáhnete.

Výměna trysky

Pokud je tryska poškozena nebo chcete tisknout jiným průměrem trysky, je možné trysku vyměnit. Je nutné vyjet osou z na pozici 150mm+. Opatrně sejmout modrý silikonový kryt, nahřát trysku na teplotu ABS, chytit do kleští hliníkový topný blok a následně klíčkem povolit trysku. Trysku nepovolujte, pokud není nahřátá. Může dojít k poškození hotendu.

Pravidelná údržba

Tiskárnu je třeba provozovat v prostředí, kde nedochází ke zvýšené produkci prachu. Je třeba jí udržovat bez prachu, popř. tento prach před použitím utřít.

Občas je třeba vodící tyče otřít, očistit od nečistot a namazat. Vhodný je např. teflonový olej.

Tiskový materiál, ze kterého se netiskne, je vhodné uchovávat v suchu. K některým materiálům je dodáván uzavíratelný pytlík.

Závady

Pokud tiskárna vykazuje zvuky nebo pohyby, které nejsou standardní, tiskárnu vypněte a kontaktujte technickou podporu.